

MATSKU 5

MITTAAMINEN JA SANALLISET TEHTÄVÄT

Tanja Manner-Raappana

Nina Ågren

MATSKU 5

Tämän kirjan omistaa:

Sisällysluettelo

0.	Kappaleet ja tasokuviot	Kappaleet ja tasokuviot	Kappaleet ja tasokuviot	4
1.	Diagrammi ja taulukko	Diagrammi ja taulukko	Diagrammi ja taulukko	10
2.	Mittaaminen	Mittaaminen	Mittaaminen	16
3.	Pituuden yksiköt	Pituuden yksiköt	Pituuden yksiköt	22
4.	Pituus ja mittaaminen	Pituus ja mittaaminen	Pituus ja mittaaminen	28
5.	Tilavuus	Tilavuus	Tilavuus	34
6.	Punnitseminen	Punnitseminen	Punnitseminen	40
7.	Yli	Yli	Yli	46
8.	Puoli	Puoli	Puoli	52
9.	Vaille	Vaille	Vaille	58
10.	Tasan	Tasan	Tasan	64
11.	Yli, puoli, vaille ja tasan	Yli, puoli, vaille ja tasan	Ajan kuluminen	70
12.	Sanalliset tehtävät (+)	Sanalliset tehtävät (+)	Sanalliset tehtävät (+)	76
13.	Sanalliset tehtävät (–)	Sanalliset tehtävät (–)	Sanalliset tehtävät (–)	82
14.	Sanalliset tehtävät (+ ja –)	Sanalliset kertolaskut	Sanalliset kertolaskut	88
15.	Vertailu (enemmän)	Vertailu (enemmän)	Vertailu (enemmän)	94
16.	Vertailu (vähemmän)	Vertailu (vähemmän)	Vertailu (vähemmän)	100
17.	Rahamääriä	Rahamääriä	Rahamääriä	106
18.	Ostoksilla	Ostoksilla	Ostoksilla	112
19.	Rahatehtävät (+)	Rahatehtävät (+)	Rahatehtävät (+)	118
20.	Rahatehtävät (–)	Rahatehtävät (–)	Rahatehtävät (–)	124
i	Matskun tietotoimisto			130
🔊	Kuuntelutehtävät			132

© Opetushallitus ja tekijät

Opetushallitus
PL 380
00531 Helsinki
www.oph.fi/verkkokauppa

Ulkoasu ja taitto: Laura Rahinanti
Kuvitus: Janne Harju, tehtävien vinjettikuvitus Laura Rahinanti
Toimitus: Hanna Peltari
Tuottaja: Salla Peltola

Tämän kirjan suunnitteluun ja käsikirjoitustyöhön on saatu
Teknologiaeteollisuuden kannustuspalkinto sekä apurahaa
OKKA-säätiöltä ja WSOY:n kirjallisuussäätiöltä.

ISBN 978-952-13-6080-0

Paino: Next Print Oy, Helsinki, 2016

Tämä teos on oppikirja. Teos on suojattu tekijänoikeuslailla (404/61). Teoksen
valokopioiminen on kielletty, ellei valokopiointiin ole hankittu lupaa. Tarkista,
onko oppilaitoksellanne voimassaoleva valokopiointilupa. Lisätietoja luvista
ja niiden sisällöstä antaa Kopiosto ry www.kopiosto.fi. Teoksen tai sen osan
digitaalinen kopioiminen tai muuntelu on ehdottomasti kielletty.

3. Pituuden yksiköt

1. Vertaile mittoja.

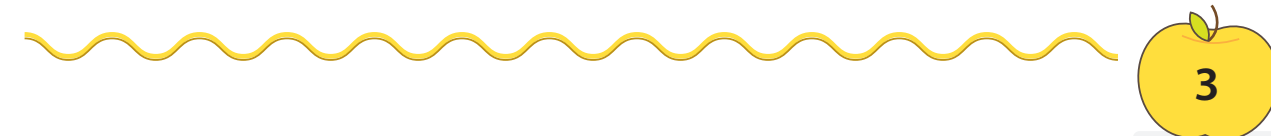

2. Mittaa janat desimetrin mitalla.

3. Mittaa desimetrin ja metrin mitalla

mitattava esine (esim. penkki)	mittaustulos (esim. 2 m 3 dm tai 2 m 30 cm)

1. Laske.

$5 \text{ cm} + 4 \text{ cm} = \text{_____ cm}$	$2 \text{ dm} + 5 \text{ dm} = \text{_____ dm}$
$2 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = \text{_____ cm}$	$15 \text{ dm} + 2 \text{ dm} = \text{_____ dm}$
$20 \text{ cm} - 3 \text{ cm} = \text{_____ cm}$	$7 \text{ dm} - 4 \text{ dm} = \text{_____ dm}$

3. Pituuden yksiköt

1. Tutki metrin mittaa. Piirrä viivat desimetrien kohdalle.

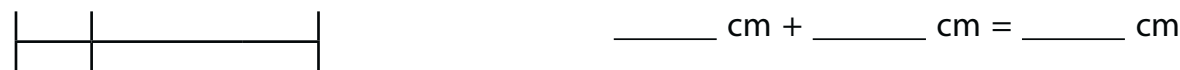

Metrissä on _____ desimetriä.

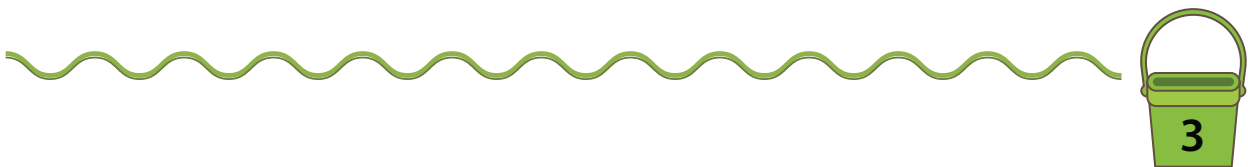
Metrissä on _____ senttimetriä.

2. Mittaa janat desimetrin mitalla. Laske.

3. Mittaa desimetrin ja metrin mitalla.

mitattava esine (esim. penkki)	mittaustulos (esim. 2 m 3 dm tai 2 m 30 cm)

1. Laske.

$$2 \text{ m} + 9 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$$

$$15 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$$

$$7 \text{ cm} + 7 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$$

$$13 \text{ dm} + 4 \text{ dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}$$

3. Pituuden yksiköt

1. Tarkastele mittavälinettä. Muunna eri mittayksikköön.

$10 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}$

$15 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm} \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$28 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm} \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$1 \text{ dm } 5 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$2 \text{ dm } 3 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$5 \text{ dm } 2 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$2 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$4 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

$7 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

2. Mittaa ja laske.

 $7 \text{ cm} - \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

 $4 \text{ cm} - \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$

3. Mittaa desimetrin ja metrin mitalla. Merkitse taulukkoon.

mitattava esine (esim. penkki)	mittaustulos (esim. 2 m 3 dm tai 2 m 30 cm)

1. Muunna vastaus eri mittayksikköön.

$$2 \text{ m} + 9 \text{ m} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$$

$$7 \text{ cm} + 7 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm}$$

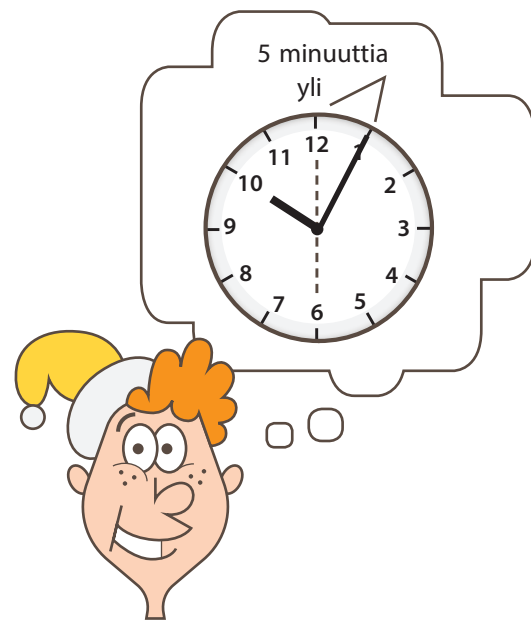
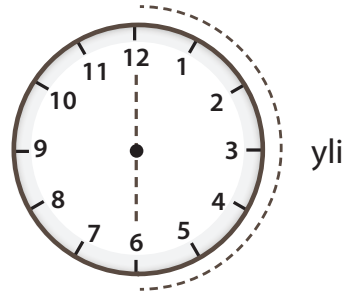
$$15 \text{ cm} + 5 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}$$

$$13 \text{ dm} + 4 \text{ dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ m} \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm}$$

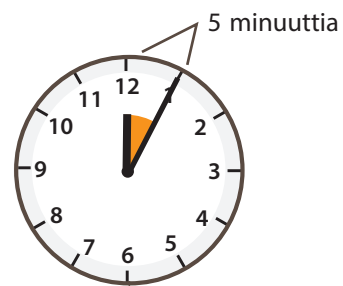
$$55 \text{ cm} - 3 \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ cm} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ dm} \underline{\hspace{2cm}} \text{ m}$$

7. Yli

1. Väritä yliaalue.

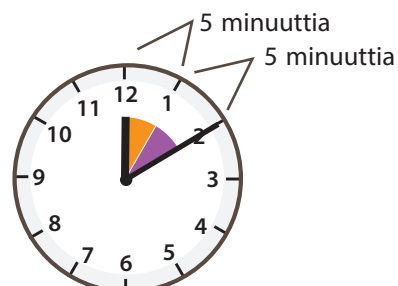

2. Laita aika kelloon. Laske, kuinka monta minuuttia yli. Merkitse.

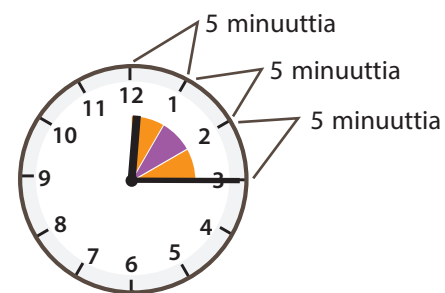
_____ min

_____ minuuttia yli

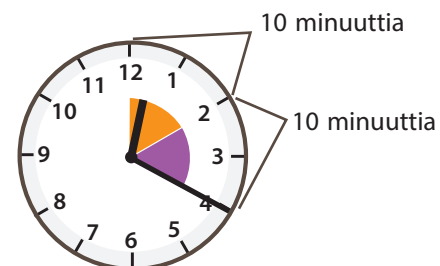
_____ min + _____ min = _____ min

_____ minuuttia yli

_____ min + _____ min + _____ min = _____ min

_____ minuuttia yli

_____ min + _____ min = _____ min

_____ minuuttia yli

3. Laita aika kelloon. Yhdistä.

5 yli

0:05

10 yli

0:15

15 yli

0:10

20 yli

0:25

25 yli

0:20

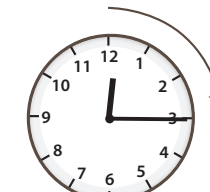
4. Laita aika kelloon. Merkitse pistemerkinä.

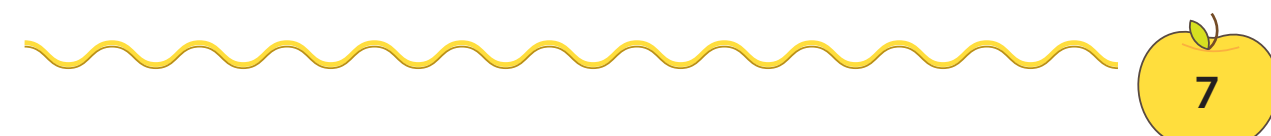
0:_____

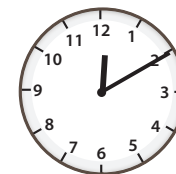
0:_____

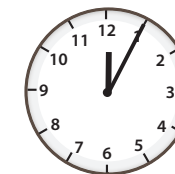
0:_____

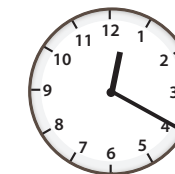
1. Yhdistä.

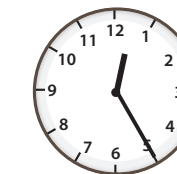
0:20

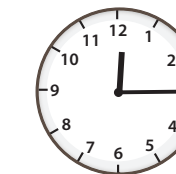
0:05

0:25

0:10

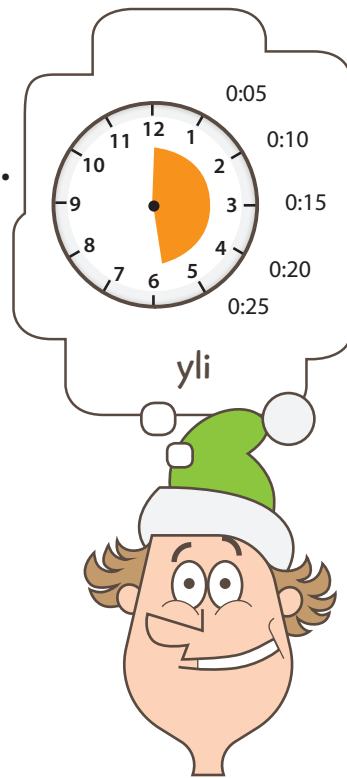
0:15

7. Yli

1. Laita aika kelloon. Ympyröi ajat, kun kello on yli.

7:10 7:05 7:45
7:25 7:36 7:15

2. Laita aika kelloon. Merkitse, kuinka monta minuuttia yli. Täydennä pistemerkinä.

_____ minuuttia yli 8

8: _____

_____ minuuttia yli 9

_____ : _____

_____ minuuttia yli 5

_____ : _____

_____ minuuttia yli 7

_____ : _____

3. Laita aika kelloon. Yhdistä.

5 yli kymmenen

7:10

25 yli neljä

4:25

10 yli seitsemän

6:20

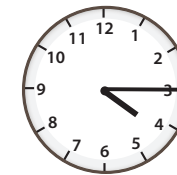
15 yli kahdeksan

10:05

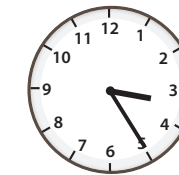
20 yli kuusi

8:15

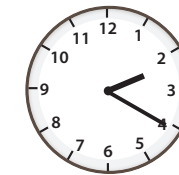
4. Laita aika kelloon. Merkitse pistemerkinä.

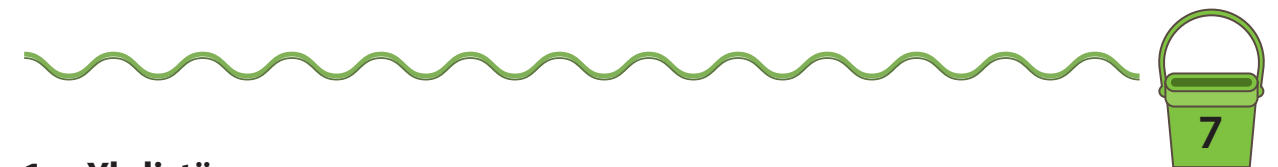
4: _____

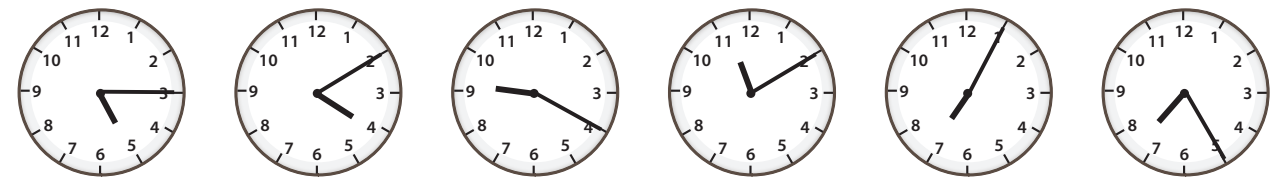
_____ : _____

_____ : _____

1. Yhdistä.

4:10

5:15

9:20

11:10

7:25

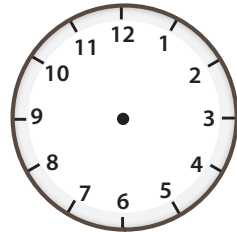
7:05

7. Yli

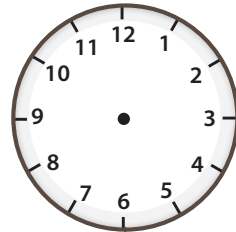
1. kierros	0:00	1:00	2:00	3:00	4:00	5:00	6:00	7:00	8:00	9:00	10:00	11:00
2. kierros	12:00	13:00	14:00	15:00	16:00	17:00	18:00	19:00	20:00	21:00	22:00	23:00

1. Laita aika kelloon. Piirrä viisarit.

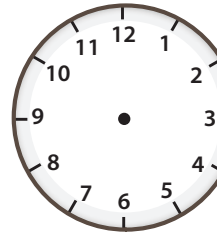
13:05

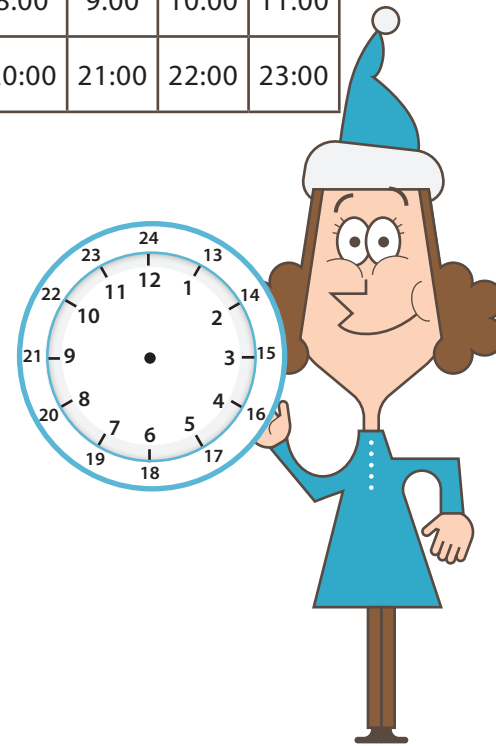

18:10

20:15

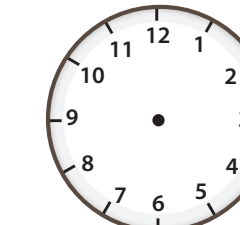

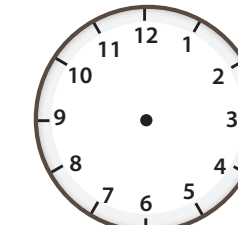
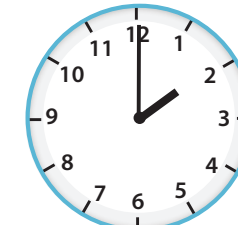
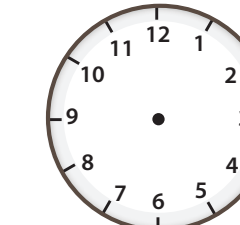
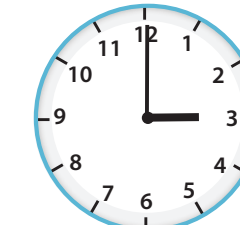
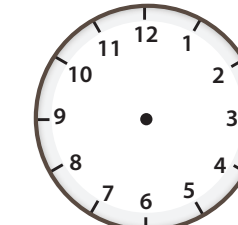

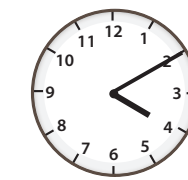
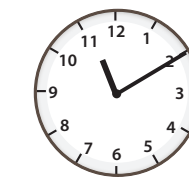
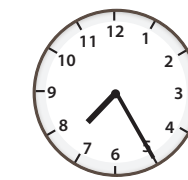
2. Laita aika kelloon. Yhdistä.

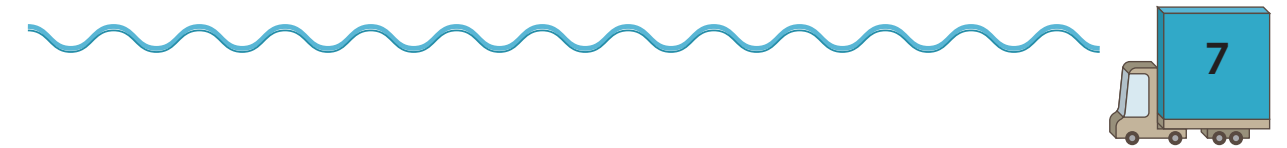
	5 yli kymmenen	19:10
	15 yli kahdeksan	16:25
	10 yli seitsemän	18:20
	25 yli neljä	22:05
	20 yli kuusi	20:15

3. Laita aika kelloon. Siirrä minuuttiviisaria. Piirrä viisarit.

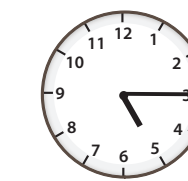

	→				→	
12:00		12:10		13:00		13:20
	→				→	
14:00		14:25		15:00		15:05

4. Laita aika kelloon. Merkitse ilta-ajat pistemerkinällä.

		
16: ____	____ : ____	____ : ____

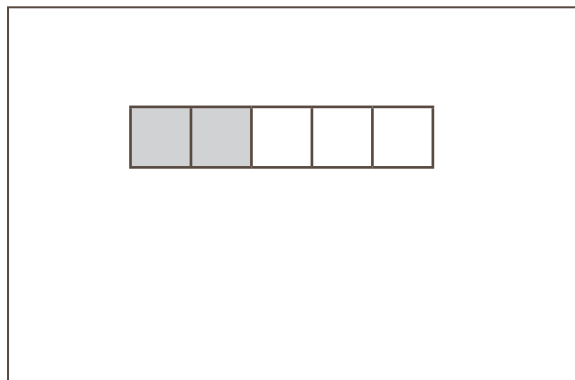
1. Merkitse ilta-ajat pistemerkinällä.

		
____ : ____	____ : ____	____ : ____

12. Sanalliset tehtävät (+)

- Lue tehtävä.
- Piirrä, mitä on aluksi.
- Piirrä, mikä muuttuu.
- Mieti, millä laskulla saat vastauksen.
- Tee lasku. Laske.

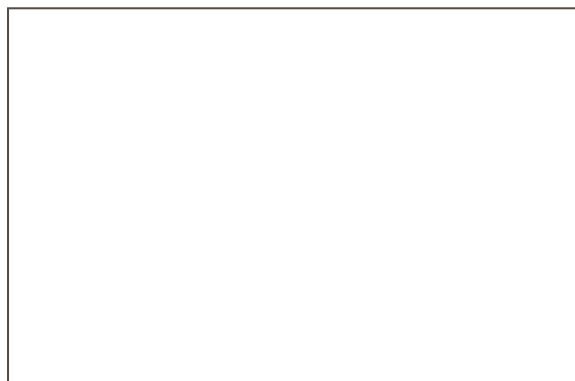
1. Lautasella on 2 munkkia. Sinne laitetaan 3 donitsia lisää. Kuinka monta leivonnaista on yhteensä?

			=	
--	--	--	---	--

Vastaus: _____ leivonnaista

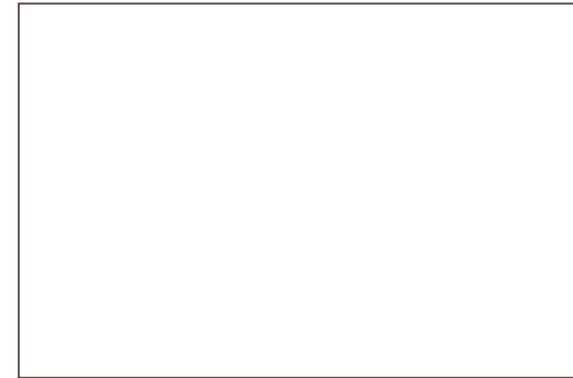
2. Rannalla on 3 kiveä. Sinne heitetään 4 kiveä lisää. Kuinka monta kiveä rannalla silloin on?

			=	
--	--	--	---	--

Vastaus: _____ leivonnaista

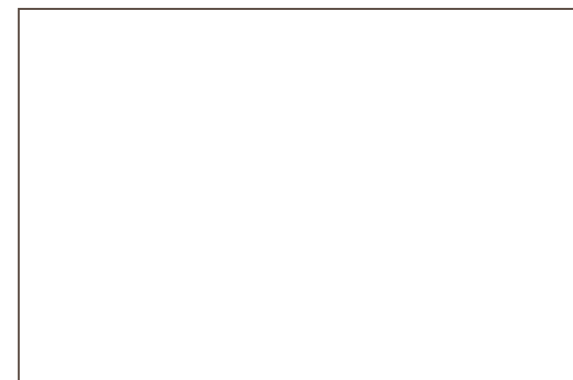
3. Milla leipoi 1 mustikkapiirakan sekä 2 vadelmapiirakkaa. Kuinka monta piirakkaa hän leipoi?

			=	
--	--	--	---	--

Vastaus: _____ piirakkaa

4. Mikko teki 5 lumipalloa ja vielä 4 lumipalloa lisää. Kuinka monta lumipalloa hän teki?

			=	
--	--	--	---	--

Vastaus: _____ lumipalloa

12

1. Pate sai lahjaksi serkulta 6 tennispalloa ja ystävältään 2 superpalloa. Kuinka monta palloa hän sai lahjaksi?

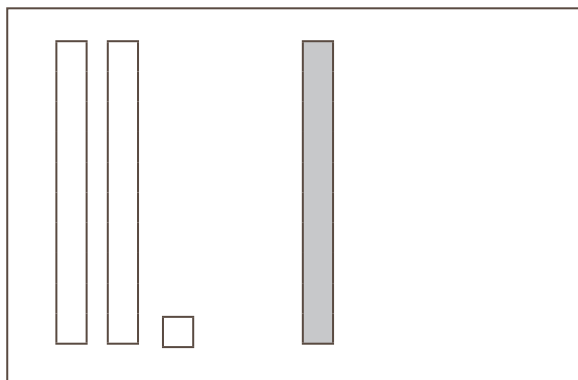

			=	
--	--	--	---	--

Vastaus: _____ palloa

12. Sanalliset tehtävät (+)

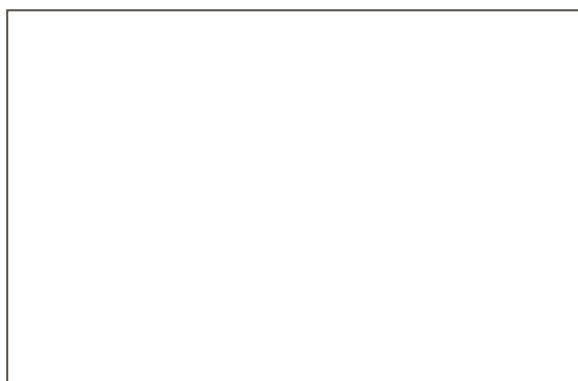
- 1. Laatikossa on 21 munkkia.
Lisäksi laatikossa on 10 donitsia.
Kuinka monta leivonnaista on yhteensä?**

						=		
--	--	--	--	--	--	---	--	--

Vastaus: _____ leivonnaista

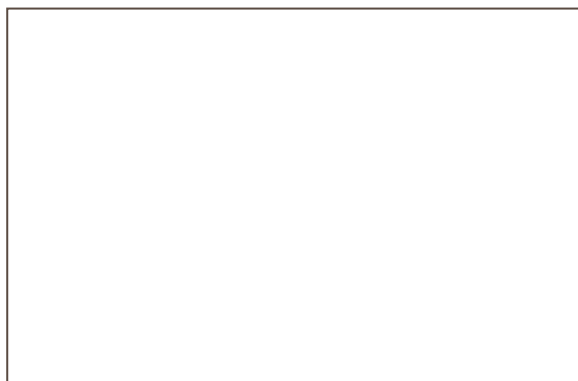
- 2. Kasassa on 30 kiveä.
Kasaan tulee 40 kiveä lisää.
Kuinka monta kiveä kasassa silloin on?**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

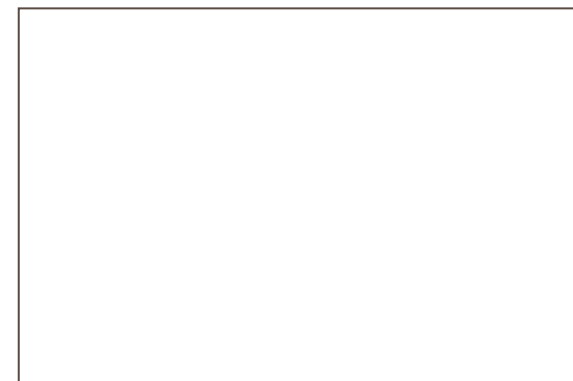
- 3. Milla leipoi 18 mustikkapullaa.
Hän leipoi myös 5 vadelmapullaa.
Kuinka monta pullaa Milla leipoi?**

--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

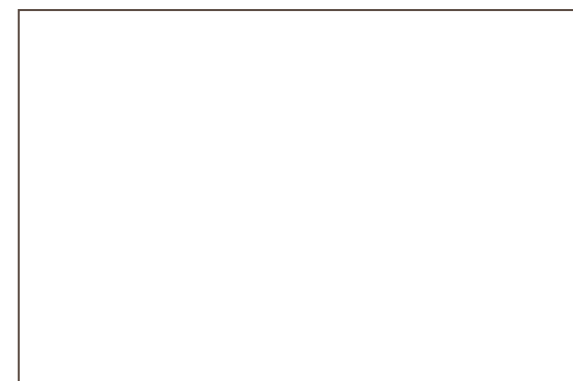
- 4. Mikko pyöritti 27 lumipalloa.
Hän pyöritti vielä 7 lumipalloa lisää.
Kuinka monta lumipalloa hän pyöritti?**

--	--	--	--	--	--	--	--

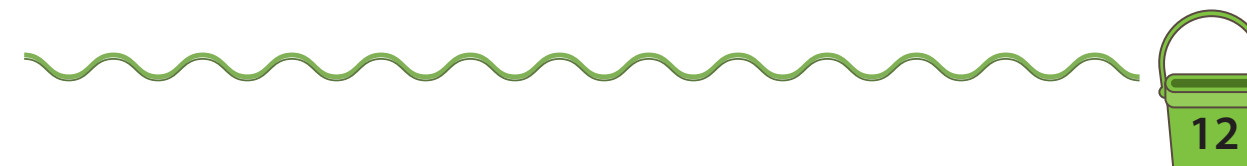
Vastaus: _____

- 5. Pate sai lahjaksi enolta 16 tennispalloa.
Tädiltä hän sai 20 superpalloa.
Kuinka monta palloa hän sai lahjaksi?**

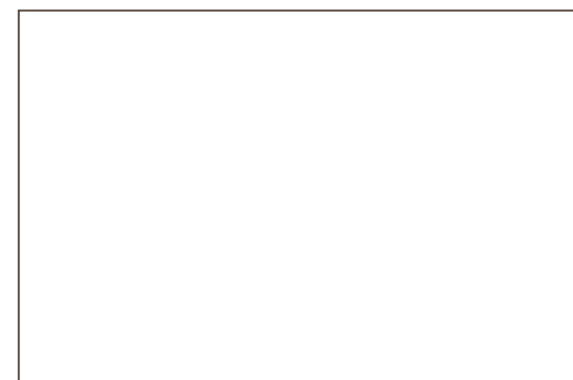

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

- 1. Helmi on piilottanut kappaan 14 kuulaa.
Hannu on piilottanut laatikkoon 30 kuulaa.
Kuinka monta kuulaa on piilossa?**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

12. Sanalliset tehtävät (+)

1. Laatikossa on 23 pullaa.
Pussissa on 16 munkkia.
Kuinka monta leivonnaista on yhteensä?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____ leivonnaista

2. Rannalla on 35 kiveä.
Kuorma-autolla tuodaan rannalle 44 kiveä lisää.
Kuinka monta kiveä rannalla silloin on?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

3. Milla leipoi 28 sämpylää,
ja Matti leipoi 15 pikkurieskaa.
Kuinka monta leipää he leipoivat?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

4. Mikko rakensi lumilinnaa. Ensin hän pyöritti 27 lumipalloa
ja sen jälkeen vielä 42 lumipalloa lisää.
Kuinka monta lumipalloa hän pyöritti?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

5. Pate sai syntymäpäivälahjaksi isältä 16 tennispalloa.
Äiti antoi Patelle 12 superpalloa.
Kuinka monta palloa hän sai syntymäpäivälahjaksi?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Vastaus: _____

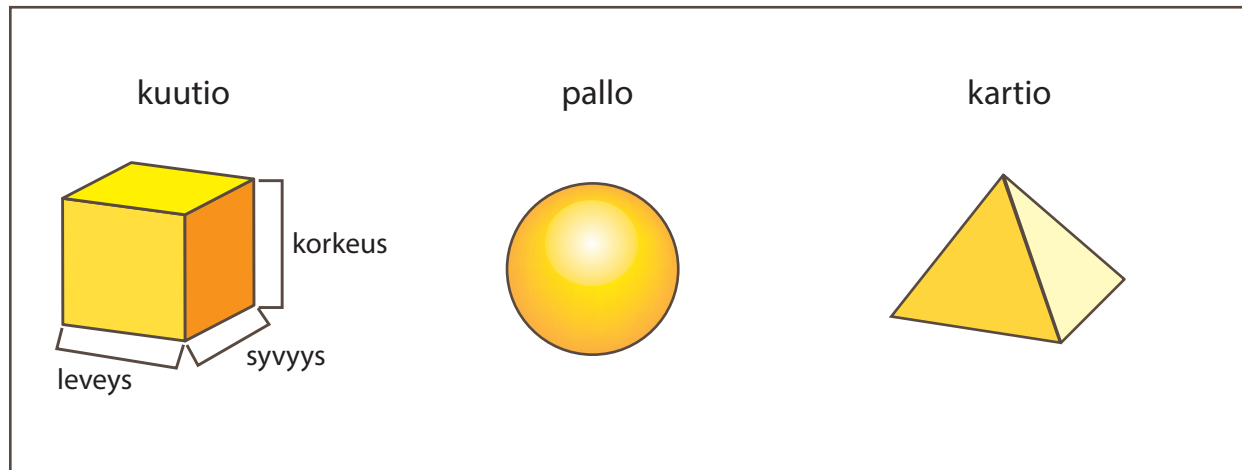
1. Helmi piilotti 32 lasikuulaa kaapin taakse.
Heidi piilotti 14 lasikuulaa laatikon pohjalle.
Kuinka monta lasikuulaa he piilottivat yhteensä?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

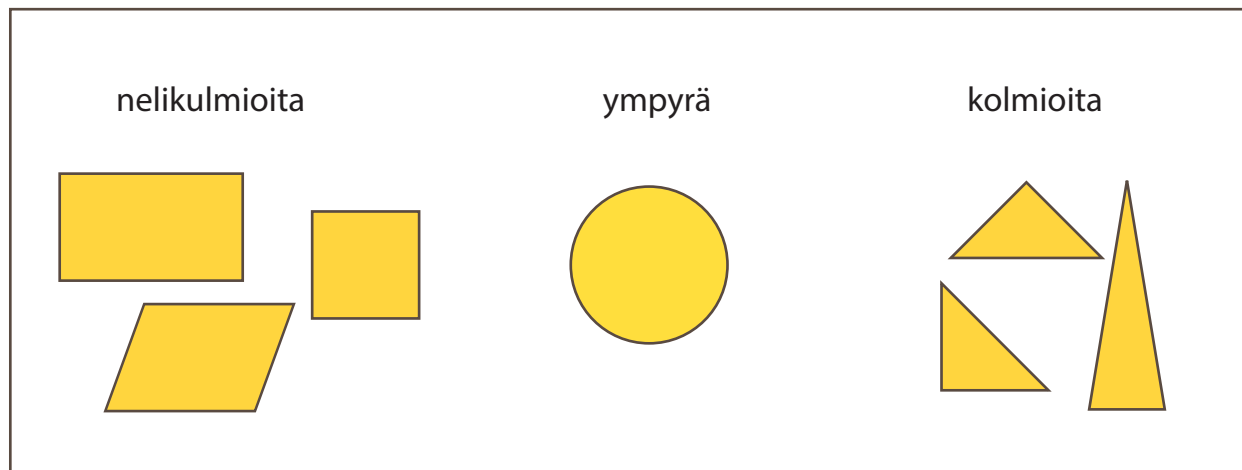
Vastaus: _____

Matskun tietotoimisto

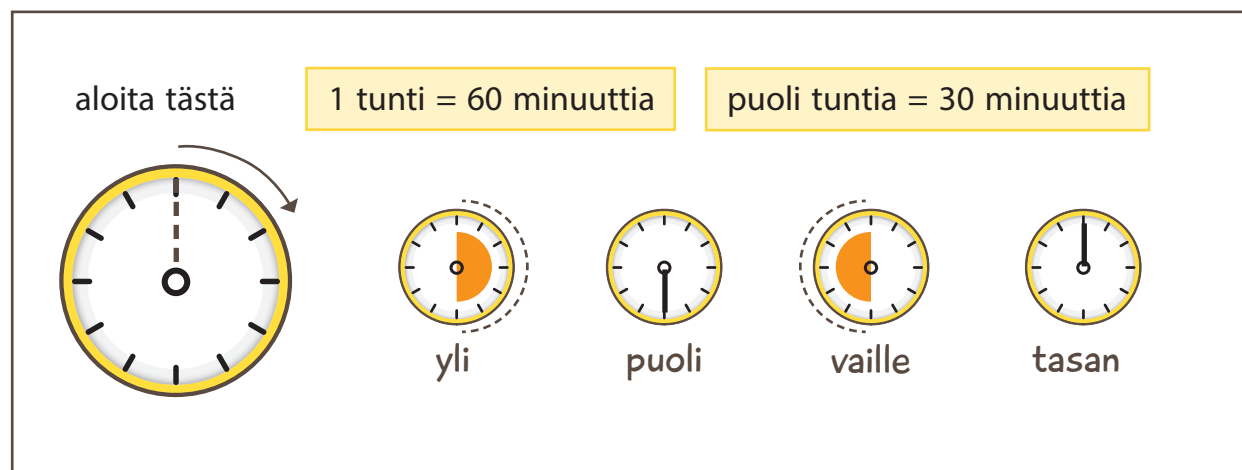
Kappaleita

Tasokuvioita

Kello

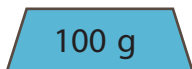
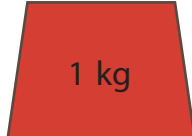
Pituus

Ylermi 	Kauko 	Sanelma 	Touho
■ 1 cm	▬ 1 dm 1 dm = 10 cm	1 m 1 m = 100 cm	

Tilavuus

Ylermi	Kauko	Sanelma	Touho
	1 dl 	1 L 	10 L

Massa

Ylermi	Kauko	Sanelma	Touho
1 g 	10 g 	100 g 	1 kg

Raha

Ylermi	Kauko	Sanelma	Touho
